

Budget 2012

Tussenkamst Melissa Van der haeghen namens de sp.a-fractie

Collega's,

Over het budget 2012, dat vandaag voorligt, zou ik heel kort kunnen zijn: het staat vooral in het teken van de continuïteit van het gevoerde beleid en dat is een goede zaak. Een verkiezingsjaar is immers een moment waarop een overheid voor zichzelf de balans moet opmaken van het gevoerde beleid; geen moment waarop er nog vlug-vlug een paar dozen met cadeautjes worden opengetrokken. De mensen zouden dat ten andere ook niet pikken, in een periode waarin de overheid door de internationale economische omstandigheden gedwongen wordt om op alle niveaus de tering naar de nering te zetten. Van de gemeente tot Europa, met inbegrip van het provinciale niveau.

Een balans opmaken van het gevoerde beleid, is ook wat ik zelf in deze tussenkamst zou willen doen. Even achterom kijken, om daarna de blik vooruit te werpen naar de toekomst, naar de volgende bestuursperiode.

Als ik in één zin de lopende legislatuur zou moeten samenvatten, dan zou ik zeggen: "de provinciale boot heeft in een bijzonder woelige zee een opvallend stabiele koers gevaren".

Een woelige zee, in de eerste plaats omwille van de moeilijke economische context die zich sinds de tweede helft van 2008 heeft voortgedaan. Eerst was er de bankencrisis. Die sloeg in 2009 om in een – gelukkig kortdurige - economische crisis. En sinds 2010 is deze crisis omgeslagen in een zogenaamde "schulden crisis", waarbij de beleggers twijfelen of de overheden nog wel in staat zullen zijn hun schulden terug te betalen en deze twijfel zich vertaalt in hogere interestvoeten en in zware problemen bij banken die sterk op de publieke sector gericht zijn.

Een woelige zee ook, omwille van het institutioneel debat dat de huidige Vlaamse Regering sinds haar aantreden in 2009 op gang getrokken heeft en waarbij op een bepaald moment zelfs de bestaansredenen van de provinciebesturen in twijfel werd getrokken door de bevoegde minister.

Deze externe omstandigheden hebben de provincie inderdaad niet onberoerd gelaten. De economische context heeft een invloed gehad op de ontvangsten en uitgaven van de provincie, met als meest in het oog springend feit het wegvallen van de dividenden van de Gemeentelijke Holding en het waardeloos worden van onze Dexia-aandelen die de Holding beheert. Het debat over de interne staatsvorming heeft geleid tot een lange periode van onzekerheid over de bevoegdheden van de provincie; een onzekerheid die ook zijn weerslag heeft gehad op het personeel, dat zich voortdurend vragen stelde over de eigen jobzekerheid en over de toekomstige inhoud van die job.

Ik denk dat we zonder overdrijven kunnen zeggen dat de provincie in deze moeilijke omstandigheden inderdaad haar eigen koers aangehouden heeft. De economische crisis heeft de provincie niet belet om jaar na jaar de rekening af te sluiten met een belangrijk overschot: 4,0 miljoen euro in de rekening van 2007, 5,7 miljoen euro in 2008, 2,9 miljoen euro in 2009 en niet minder dan 16,1 miljoen euro overschot op het eigen dienstjaar in 2010. Uiteraard kan men bij deze cijfers allerlei kanttekeningen maken, maar de essentie blijft dat

het provinciebestuur in moeilijke tijden een voorzichtig financieel beleid heeft gevoerd en dat dit geleid heeft tot een reserve die ons een zekere bescherming biedt voor de moeilijkheden die zich de komende jaren eventueel zouden kunnen voordoen. De collega's die vertrouwd zijn met de gemeentelijke budgetten weten dat dit niet evident is: in veel gemeenten zullen op korte termijn ingrijpende maatregelen moeten worden genomen om het budget uit het structureel deficit te halen of te houden.

Daarmee kom ik aan de kern van mijn tussenkomst. Waar gaan we in de toekomst naartoe? Welke koers moet ons schip varen?

Bij herhaling heb ik er in mijn tussenkomsten over het budget voor gepleit om binnen ons bestuur een fundamenteel debat aan te gaan over de opdrachten die we te vervullen hebben. In mijn tussenkomst van vorig jaar heb ik zelf een invulling proberen geven aan deze kerntaken van de provincie. Die situeren zich op vier vlakken:

- De wettelijke opdrachten die het provinciebestuur te vervullen heeft, bijvoorbeeld op het vlak van het milieubeleid, de ruimtelijke ordening, het beheer van de waterlopen of het trage wegenbeleid.
- Het compenseren van de beperkte schaalgrootte van de gemeenten door eigen bovengemeentelijke initiatieven zoals het PISAD of de provinciale recreatiedomeinen of door de samenwerking van gemeenten financieel te ondersteunen, zoals bijvoorbeeld op het vlak van de drugspreventie. Collega Patricia De Meyer zal in de bespreking van het budget 2012 trouwens polsen naar intenties inzake gemeentelijke ondersteuning in het patrimoniumbeheer en het mobiliteitsbeleid.
- Het ondersteunen van projecten of instellingen met een bovenlokaal belang, zoals bijvoorbeeld het Waalse Krookproject of de structurele financiële ondersteuning van een aantal belangrijke cultuurhuizen. Maar ook de realisatie van lange afstandsfietspaden past perfect in deze optie.
- De laboratoriumfunctie, waarbij de provincie middelen en mensen mobiliseert voor vernieuwende initiatieven, zoals de opvoedingsondersteuning, het flankerend onderwijsbeleid, de steun aan de energiesnoeiërsbedrijven of het beleid om de trage wegen te herwaarderen. In het budget 2012 vind ik dit bijvoorbeeld terug in de middelen die voorzien zijn om een demopark voor kleinschalige windturbines te realiseren in Puyenbroeck of in het passiefgebouw dat zijn deuren zal openen op het provinciaal domein.

Ik ben er ten stelligste van overtuigd dat we dit debat in het begin van de volgende legislatuur zullen moeten voeren. Niet zozeer omdat we er op sommige terreinen door de Vlaamse Regering toe verplicht zullen worden. Maar vooral voor onszelf. Om de versnippering van middelen tegen te gaan, waarbij we voor iedereen goed proberen doen maar waarbij uiteindelijk zowat elke begunstigde het gevoel heeft tekort te komen. Omdat het beter is om de inzet van middelen en mensen te concentreren op een meer beperkt aantal projecten, maar waarbij we herkenbaar zijn en een duidelijke maatschappelijke meerwaarde creëren.

Dit geldt niet in het minst voor het provinciaal welzijnsbeleid, dat als socialistische fractie onze bijzondere aandacht geniet. "Voor ieder van ons", was de slagzin die het provinciebestuur in 2009 lanceerde. Een slogan die duidelijk aangeeft dat het provinciebestuur een kansenbeleid wil voeren dat elke Oost-Vlaming in staat stelt om

zichzelf te ontwikkelen en volwaardig deel te nemen aan het maatschappelijk leven in onze provincie.

Bij herhaling heb ik aangevoerd dat de goede bedoelingen van de dienst welzijn en van de bevoegde gedeputeerde om met een gelijkblijvend budget in te spelen op de noden van de welzijnssector, alleen maar geleid hebben tot een herverdeling van het tekort aan middelen. Kredieten werden van de sociale werkplaatsen overgeheveld naar de arbeidszorg. De financiering van de opvoedingsondersteuning werd opgebouwd met verschuivingen her en der. En zo zijn er nog voorbeelden te geven van hoe er voortdurend gaatjes gemaakt werden om andere gaatjes te stoppen.

Wellicht zal de interne staatshervorming op het vlak van het welzijnsbeleid de katalysator zijn voor een grondige denkoefening over wat we in de toekomst nog zullen, kunnen en mogen doen. Hopelijk leidt dit tot minder versnippering en tot duidelijkere keuzes binnen het welzijnsbeleid.

Bijvoorbeeld een duidelijke keuze voor de ondersteuning van de sociale economie in onze provincie. Vandaag zien we dat in het kader van de lopende regeringsonderhandelingen het systeem van de werkloosheidsuitkeringen sterk in vraag wordt gesteld door de politieke rechterzijde. Men schermt daarbij met de discrepantie tussen het aantal openstaande vacatures enerzijds en het aantal uitkeringsgerechtigde werklozen anderzijds. Waarbij men dan maar de schuld legt bij de werklozen voor het niet-ingevuld geraken van de vacatures.

Die houding gaat voorbij aan het feit dat we meer en meer in een duale arbeidsmarkt terechtkomen. Een arbeidsmarkt met aan de ene kant de mensen die voldoende talent en productiviteit hebben om te voldoen aan de hoge eisen van de werkgevers in de commerciële sector. Maar ook in de non-profitsector en in de overheidssector, waar de lat voor reguliere tewerkstelling steeds hoger komt te liggen. Een arbeidsmarkt met aan de andere kant een grote groep mensen die niet over de vaardigheden beschikken om aan deze eisen te voldoen en die daar in veel gevallen ook in de toekomst nooit of nooit meer over zullen beschikken.

Voor deze laatste groep is de sociale economie een hefboom om zich in te schakelen in onze economie. Met werk op hun maat. Waarbij een beperktere productiviteit gecompenseerd wordt door een financiële ondersteuning van de overheid, maar die voor de rest marktconform werkt.

Als het provinciebestuur er wil zijn "voor ieder van ons", dan ook en vooral voor de mensen die via de sociale economie geïntegreerd kunnen worden in het economisch en maatschappelijk leven.

Een vergelijkbaar pleidooi zou ik kunnen houden voor het huisvestingsbeleid, nog zo'n sector waarbij steeds meer mensen uit de boot dreigen te vallen en waarin de provincie traditioneel een vrij bescheiden rol speelt. Nu we aan de lokale besturen taakstellingen hebben opgelegd voor het aantal te realiseren sociale woningen en sociale kavels, is misschien het moment aangebroken om na te gaan of we geen actievere rol kunnen spelen opdat deze taakstellingen ook effectief zouden worden gerealiseerd op het terrein. We hoeven onszelf niet eens opnieuw uit te vinden : er zijn goede voorbeelden uit het 'verleden'; ik denk hierbij aan de cursus huisvestingsconsulent dat in 2000 werd ingericht door en met alle Vlaamse provincies en de Vlaamse Gemeenschap.

Beleid voeren gebeurt door mensen. Mensen die hun job in behoorlijke omstandigheden en tegen correcte voorwaarden moeten kunnen uitvoeren. In dat verband kan ik alleen maar mijn waardering uitspreken voor het feit dat het provinciebestuur er tijdens deze

bestuursperiode in geslaagd is om de CAO's uit te voeren, werk te maken van een 2de pensioenpijler voor de contractuele ambtenaren en de diensten voldoende te bemannen, zonder het personeelsbudget sterker te doen stijgen als de andere uitgaven. Ook hier zullen de mensen die vertrouwd zijn met de werking van gemeentebesturen moeten erkennen dat dit geen evidentie is en dat de personeelskosten soms moeilijk onder controle te houden zijn.

Daarbij kom ik bij het meest in het oog springende aspect van het budget 2012: de 22 miljoen die voorzien zijn voor de aankoop van het gebouw aan het Wilsonplein, ter uitbreiding van het Provinciaal Administratief Centrum en de 3,8 miljoen euro die voorzien zijn voor de ontwerper die het nieuwe provinciehuis vorm zal geven. Met enig gevoel voor beeldspraak zou men dit project kunnen zien als een metafoor voor het beleid dat ik in mijn tuissonkomst verdedigd heb. Een project dat de huidige versnippering van de diensten probeert tegen te gaan en dat een efficiënte organisatie van het werk mogelijk moet maken. Een project ook dat de provincie een herkenbaar gezicht moet geven, in het hart van de hoofdstad van onze provincie.

En laat me daarbij als Gents raadslid mijn bijzondere tevredenheid uitdrukken over het feit dat de provincie met dit project een grote inspanning voor de stadsvernieuwing in dit deel van Gent. In combinatie met het project van de Waalse Krook moet het nieuw provinciegebouw leiden tot een optimale publieke dienstverlening in een schitterend architecturaal en stedenbouwkundig kader. Ik kan daar als Gentenaar alleen maar met heel veel belangstelling naar uitkijken.